

Dicerca moesta

Barrpraktbagge

Skalbaggar, Praktbaggar

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Buprestidae (praktbaggar), **Släkte:** *Dicerca*, **Art:** *Dicerca moesta* - barrpraktbagge (Fabricius, 1792) **Synonymer:**

Kännetecken

En vacker skalbagge med ganska platt kroppsform och en längd av upp till 19 mm. Kroppens ovansida, i synnerhet täckvingarna, är försedd med talrika, blanka åsar. Färgteckningen är spräcklig, de starkt bronsfärgade, upphöjda partierna omväxlar hos relativt nykläckta exemplar med silverhåriga fläckar. Dessa slits dock så småningom bort, varför arten ger ett betydligt mörkare intryck efter övervintringen. Täckvingarna är utdragna i en kort spets. Antennerna är påfallande korta.

Utbredning och status

Främst i den östra delen av landet, från Småland och Öland till Norrbotten. Närmast i Norge, Finland och Baltikum. Världsutbredningen sträcker sig från Syd- och Mellaneuropa österut till Uralbergen.

Ekologi

Larvutvecklingen sker i äldre död och barkfallen ved på sakta växande barrträd, främst tall. Arten angriper främst grova, döda grenar och toppdelar på tallar vilka växer på hållmarker. Angrepp av arten påträffas även i branddödade tallar, i gamla brandljud och i skrapsår som uppstår på levande tallar vid avverkningsarbeten. Larverna lever på en till några få centimeters djup i den kådrika splintveden, där de gnager mycket platta och slingrande gångar. Angreppen kan fortgå i mer än tio år i samma stamdel. Larvutvecklingen tar minst tre år och förpuppningen sker i juli. Den fullbildade skalbaggen lämnar veden i slutet av juli och under augusti. Efter övervintring visar den sig framme från mitten av maj till slutet av juni igen.

Hot

Arten hotas av bristen på döda, på rot stående tallar och grova, levande tallar med tjärrik ved i soligt läge. Ett viktigt hot är att vi genom modern skogsvård skapar täta plantager med snabbvuxna träd, vilka passar illa för såväl denna som många andra praktbaggar. Arten lider även av bristen på branddödade kvarlämnade tallar.

Åtgärder

Alla slags impedimentmarker med gamla sexvuxna tallar bör sparas i sin helhet. Likaså bör vi lämna kvar döda, barkfallna tallar och levande, grovgreniga tallar som har en kådrik ved. Branddödad skog bör också sparas.

Naturvård

Konventioner: Typisk art i 9010 Taiga (Boreal region (BOR)), Skogsstyrelsens signalart

Litteratur

- Ahnlund, H. & Lindhe, A. 1992. Hotade vedinsekter i barrskogslandskapet-några synpunkter utifrån studier i sörmländska brandfält, hållmarker och hyggen. *Ent. Tidskr.* 113: 17.
- Baranowski, R. 1977. Intressanta skalbaggsfynd 1 (*Coleoptera*). *Ent. Tidskr.* 98: 11-28.
- Bily, S. 1982. The *Buprestidae* (*Coleoptera*) of Fennoscandia and Denmark. *Fauna Ent. Scand. Vol. 10*: 35-36.
- Leiler, T.-E. 1961. Anteckningar om svenska coleopterers utbredning och levnadssätt. *Opusc. Ent.* 26: 203-208.
- Lundberg, S. 1956. Iakttagelser över skalbaggar från Norrbotten. *Ent. Tidskr.* 77: 181-186.
- Lundberg, S. 1975. Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar. 15 (*Coleoptera*). *Ent. Tidskr.* 96: 8-13.
- Lundberg, S. 1983. Biologiska notiser om svenska praktbaggar. *Ent. Tidskr.* 104: 80-82.
- Palm, T. 1962. Zur Kenntnis der früheren Entwicklungsstadien schweischer Käfer. 2. Buprestiden-Larven, die in Bäumen leben. *Opusc. Ent.* 27: 70.
- Saalas, U. 1923. Die Fichtenkäfer Finnlands. II. *Ann. Acad. Scient. Fenn. Ser. a, Vol. 12, Nr. 1*: 147-150.

Författare

Bengt Ehnström 1999. © ArtDatabanken, SLU 2006.